

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР

РІЧНИЙ ЗВІТ 2004

ЗМІСТ

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РАДИ УНТЦ	2
ЗВЕРНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ДИРЕКТОРА УНТЦ	4
ГОЛОВНІ ПОДІЇ ТА ДОСЯГНЕННЯ У 2004 РОЦІ	6
ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У 2004 РОЦІ	8
РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	11
ВІДДІЛ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ	12
ВІДДІЛ ПРОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ	14
ВІДДІЛ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	16
ВІДДІЛ ОЦІНКИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ	18
ПРИКЛАДИ УСПІХУ	20
УНТЦ відкриває Національний радіоаналітичний центр в Узбекистані	20
Програма зі зниження сейсмічних ризиків у Центральній Азії	21
Методи знищення боєприпасів, що містять протипіхотні міни (ППМ) типу ПФМ-1	22
Технологія дезинфекції медичних виробів і підвищення безпеки продуктів харчування на основі Європію	23
КОНТАКТИ УНТЦ	24

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РАДИ УНТЦ

ВІКТОР АЛЕССИ, Голова Адміністративної ради УНТЦ

Дев'ять років минуло з того часу, як Український науково-технологічний центр провів перше, у грудні 1995 року, засідання Адміністративної ради. За цей час Центр виступив спонсором наукових досліджень на суму більш ніж 110 мільйонів доларів США, підтримавши таким чином тисячі науковців, які раніше займалися розробкою зброї масового знищення та роботою в інших наукових сферах військово-промислового комплексу (ВПК). Дослідження успішно продовжувались і в минулому році, охопивши широкий спектр наукових і технологічних розробок, необхідних для забезпечення нашого майбутнього. До них входять розробки за такими напрямками, як: екологічний контроль, розвиток альтернативних джерел енергії, медицина та біотехнології, датчики та вимірвальні системи, інформаційні технології, наука матеріалів, покриття поверхонь, фундаментальні дослідження та ін. Крім цього, УНТЦ у 2004 році розширив свою діяльність у країнах колишнього Радянського Союзу, яка засвідчує відкриття регіонального офісу в Азербайджані та довгоочікуваний вступ Молдови до нашої організації наприкінці року.

Цей річний звіт надає інформацію про успіхи УНТЦ у створенні робочих місць для науковців та інженерів, які раніше працювали на військово-промисловий комплекс. Центр підтримує дослідження та інженерні розробки, які сприяють створенню умов для подальших технічних досягнень у державах-членах УНТЦ. Центр зробив значний внесок у процес вдосконалення наукової інфраструктури країн-реципієнтів і сприяв забезпеченню майбутнього для комерційно вигідних високотехнологічних розробок у цих країнах.

У річному звіті надається інформація як про поточні та нові партнерські проекти, так і про регулярні, що були проведені або профінансовані урядами держав-донорів УНТЦ у 2004 році. Перші — спрямовані на цільові наукові дослідження для визначених спонсорів чи на створення умов для розвитку нових видів бізнесу у сфері високих технологій, подібних тим, що були розпочаті в рамках нової програми “Ініціативи запобігання розповсюдженню зброї масового знищення”. За всіма можливими критеріями оцінки УНТЦ зразково виконує свою місію.

У минулому році Адміністративна рада УНТЦ взяла на себе обов'язок підтримувати проекти, які допомагають науковим інститутам створювати стабільні робочі місця у цивільних промислових галузях, а також переходити до самоокупної діяльності, незалежної від фінансування Центру. Виконуючи це зобов'язання, наша організація досягає однієї зі своїх головних цілей — зробити все можливе для забезпечення успішного майбутнього колишніх науковців ВПК у країнах-реципієнтах і, таким чином, сприяти їх інтеграції у світове наукове та ділове товариство. Саме через розробку продукції, що користується попитом на ринку, та проведення досліджень, які необхідні компаніям і науково-дослідним закладам у всьому світі, можна досягти самодостатності. Для здобуття конкурентних переваг, а також і для отримання стабільних доходів інституту повинні розвивати свій науково-дослідний потенціал і створювати позитивний імідж в очах майбутніх комерційних партнерів. Тому Адміністративна рада УНТЦ провела реорганізацію персоналу Центру, щоб якнайкраще допомагати науковцям у розвитку необхідного потенціалу інститутів. Я впевне-

ний, що, сконцентрувавшись на розвитку самодостатності досліджень, Центр сприятиме створенню високо-технологічних підприємств шляхом залучення західних компаній і науково-дослідних закладів як партнерів. У результаті такої співпраці нові робочі місця закладуть основу для довгострокового процвітання, яке, на мій погляд, сприятиме розвитку стабільних соціально-політичних систем.

Варто відзначити й важливі політичні зміни, що відбулися у країнах-реципієнтах УНТЦ у 2004 році. Наш Центр як унікальний приклад плідного багатосто-

роннього співробітництва готовий виконати стратегічну роль збалансованого та ефективного посередника, який сприятиме переорієнтації промислово-технічного потенціалу з військових цілей на мирні та спрямовуватиме цей потенціал до стабільної сучасної ринкової економіки. Організація динамічно розвивається, проводить активну діяльність та має далекоглядні плани. Продовжуючи підтримувати інноваційні підходи у науці та надавати допомогу колишнім вченим ВПК у співпраці із західними науковцями й у веденні бізнесу з іноземними партнерами, УНТЦ повною мірою виконує взяті на себе зобов'язання.

Victor E. Qleni

ЗВЕРНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ДИРЕКТОРА УНТЦ

ЕНДРІЮ ХУД, Виконавчий директор УНТЦ

Для Українського науково-технологічного центру 2004 рік був відзначений важливими змінами у напрямках діяльності організації. Протягом року до Центру приєдналися нові співробітники, були запроваджені нові програми, які стали яскравим підтвердженням започаткування ще однієї цікавої сторінки в діяльності УНТЦ у справі запобігання розповсюдженню зброї масового знищення. Тепер наш Центр працює над досягненням нової мети:

Задля створення безпечнішого та кращого життя у всьому світі — допомагати колишнім експертам зі зброї масового знищення переходити до самоокупної мирної діяльності в рамках міжнародних наукових та ділових спільнот ...і робити це на високoproфесійному рівні.

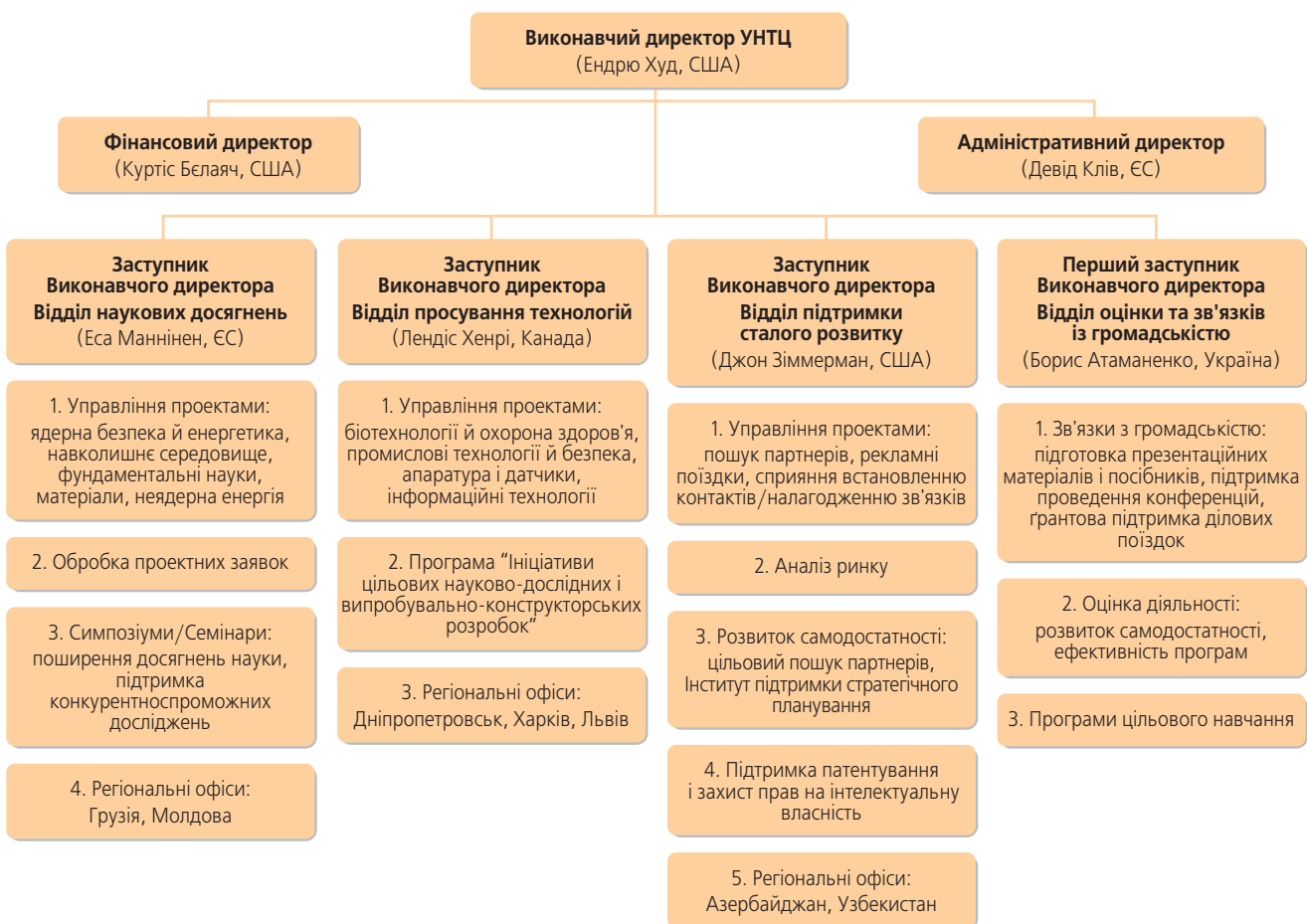
Хоча найважливіші цілі УНТЦ із запобігання розповсюдження зброї масового знищення залишаються незмінними, акцент нашої діяльності зміщується у бік створення умов для самостійної стабільної зайнятості та успішної роботи колишніх науковців ВПК, які зараз проводять наукові дослідження в мирних цілях. Складність завдання полягає в тому, щоб перетворити УНТЦ із грантодавця у рушійну силу для підтримки прибуткової самоокупної наукової діяльності в країнах-реципієнтах. Ця мета повинна бути досягнута:

- 1) шляхом створення умов для проведення колишніми вченими ВПК досліджень, які відкриють додаткові перспективи фінансування;
- 2) за рахунок допомоги науковцям у захисті та використанні результатів досліджень в інтересах як розробників, так і суспільства в цілому;
- 3) через сприяння інтеграції розробок колишніх вчених ВПК у довгострокові науково-дослідні проекти світових наукових та ділових кіл.

На 18-ому засіданні Адміністративної ради Центру особливу увагу було приділено успішній переорієнтації науковців у Азербайджані, Грузії, Узбекистані та Україні. З того часу Центр розробив нові програми й інструменти їх реалізації. Так у рамках нової програми “Ініціативи цільових науково-дослідних та випробувально-конструкторських розробок” буде організовано роботу колишніх науковців ВПК на національному рівні. Вона зосередиться на пріоритетах науково-технічного розвитку країни із залученням паритетного фінансування з боку різних структур, особливо з боку урядів країн-членів УНТЦ. Ще одна програма — “Розвиток самодостатності” — спрямована на покращання трансферу нових технологій серед колишніх високopриоритетних науково-дослідних інститутів ВПК. Для цього УНТЦ використовуватиме комплексний підхід із залученням консультантів, цілеспрямованим навчанням, бізнес-плануванням і т.ін. У рамках третьої нової програми “Цільове навчання” будуть запроваджені курси дистанційного навчання і навчальні курси на компакт-дисках, будуть організовані предметні тренінги для учасників, які пройшли відбір. Мета програми — поліпшення якості науково-технологічного обґрунтування заявок учених на фінансування досліджень, підвищення їх шансів на одержання фінансування в конкурсах, а також збільшення можливостей прибутковості від контрактних досліджень.

УНТЦ також розпочав процес реорганізації персоналу для того, щоб співробітники стали справжніми фахівцями з розвитку наукового потенціалу колишніх інститутів ВПК. Тепер штат УНТЦ здатний більш ефективно розвивати наукові сили вчених відповідно до потреб національних та міжнародних ринків.

НОВА ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УНТЦ

Відразу ж після прибуття до України у серпні 2004 року в якості Виконавчого директора я вирішив всіляко заохочувати спеціалістів Центру розвивати свої здібності й знання в організації наукових досліджень і технологічних розробок. Нарівні з центральним офісом регіональні офіси УНТЦ в Україні, Азербайджані, Грузії, Узбекистані слугують ключовими ланками між Центром і місцевими органами влади, академічними й науковими співтовариствами в цих

регіонах. Тепер для УНТЦ і його учасників починається хвилюючий період подальшого розвитку, і ми готові вирішувати завдання будь-якої складності. Ми дотримуємось зобов'язання допомагати колишнім ученим та інститутам ВПК у їхньому становленні як успішних центрів мирних наукових досліджень, конкурентноздатних на міжнародному ринку, привабливих для нових клієнтів і спроможних працювати з новими джерелами фінансування.

ГОЛОВНІ ПОДІЇ ТА ЗАХОДИ У 2004 РОЦІ

23 березня 2004 р.

УНТЦ підписує угоду з компанією France Incubation

Компанія France Incubation та УНТЦ домовились про співробітництво у сфері налагодження контактів, проведення обмінів і посилення співпраці між інноваційними підприємствами у Франції і групами вчених в Україні. Також французькі партнери висловили готовність передавати свій практичний досвід українським організаціям і бізнес-інкубаторам.

16 червня 2004 р.

Офіс УНТЦ тепер відкрито і в Баку (Азербайджан)

На чолі з доктором наук Адалатом Хасановим у Баку почав функціонувати ще один регіональний офіс УНТЦ. Його головна мета — надавати допомогу і пропонувати нові можливості азербайджанським ученим, які раніше займалися розробкою зброї масового знищення.

17 червня 2004 р.

У Баку проводиться 18-те засідання Адміністративної ради УНТЦ

На засіданні рада схвалила 42 нові регулярні проекти, що отримали фінансування від урядів країн-донорів на загальну суму 3,5 мільйони доларів США і 1,8 мільйони євро. Фінансування нових партнерських проектів було затверджено на рівні 1.206.272 доларів США і 57.500 євро.

25 серпня 2004 р.

Ендрю Худ обіймає посаду Виконавчого директора УНТЦ

Пан Худ очолив УНТЦ, маючи багаторічний досвід роботи на посаді старшого координатора наукових центрів при Держдепартаменті США у Вашингтоні.

25 серпня 2004 р.

УНТЦ і Міжнародний науково-технологічний центр (МНТЦ) у Москві домовляються про тісніше співробітництво

Делегація московського центру на чолі з Виконавчим директором Норбером Жустеном відвідала центральний офіс УНТЦ для проведення переговорів щодо поліпшення співробітництва між двома науковими центрами.

I S T C
M H T C

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР

31 серпня 2004 р.
Сенатор Конгресу США Річард Лугар відвідує УНТЦ

Сенатор Річард Лугар разом з колишнім сенатором Семом Нанном розробив Акт Нанна-Лугара, згідно з яким було розпочато роботу зі створення УНТЦ за участю уряду США.

7 жовтня 2004 р.
Доктор наук Лендіс Генрі обіймає посаду Заступника Виконавчого директора від Канади

Багато років пан Генрі працював у Канадській національній науково-дослідній раді. Приєднавшись у жовтні до колективу УНТЦ, він очолив Відділ просування технологій.

7-8 жовтня 2004 р.
УНТЦ проводить у Ташкенті (Узбекистан) семінар з підготовки грантових заявок

Більше ніж 100 вчених з Азербайджану, Грузії, Узбекистану, а також доповідачі з ЄС, США й УНТЦ взяли участь у семінарі. Метою цього заходу було навчити всіх учасників писати грантові заявки, які будуть надсилатися до західних організацій для одержання фінансової підтримки фундаментальних і прикладних досліджень науковців.

15-19 листопада 2004 р.
Делегація Канадського агентства з міжнародного розвитку (СІДА) вкотре відвідує Україну

Представники десяти компаній з різних регіонів Канади у складі дванадцятої делегації СІДА відвідали Україну для вивчення нових матеріалів і устаткування. Компанії взяли участь у 67 зустрічах, організованих УНТЦ у 28 науково-дослідних інститутах. У результаті цих дій були підписані угоди для 5 нових партнерських проєктів.

7 грудня 2004 р.
Молдова приєднується до УНТЦ

Завершивши процес вступу, Молдова стає п'ятою державою у складі УНТЦ, що отримуватиме допомогу від країн-донорів.

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У 2004 РОЦІ

Протягом 2004 року Адміністративна рада УНТЦ затвердила фінансування нових проектів на суму більш ніж **14,95 мільйони доларів США**. Це свідчить про незначне зниження в порівнянні з аналогічним показником попереднього року, але відповідає середньому обсягу проектних надходжень за останні п'ять років.

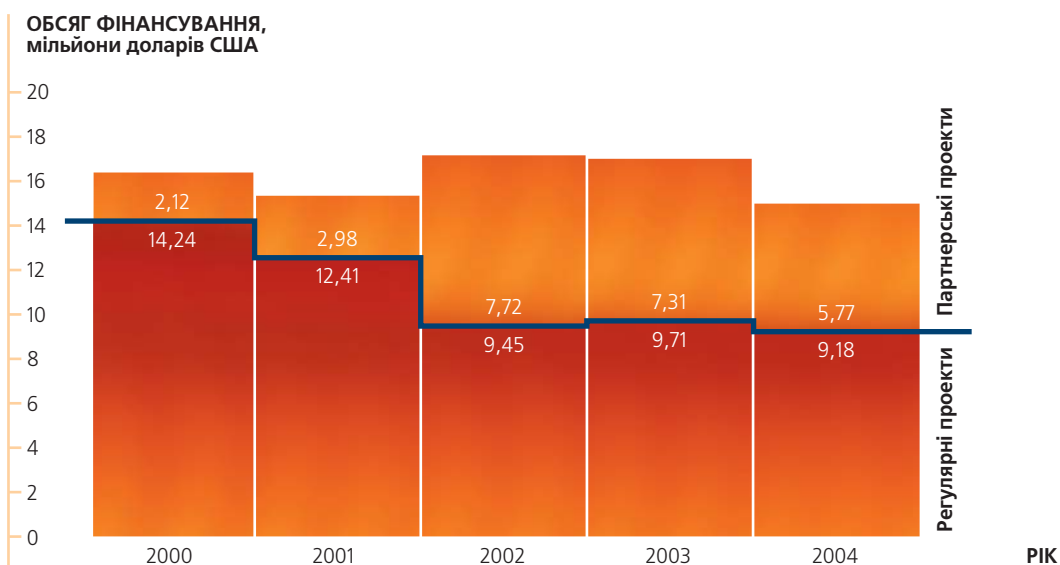
У 2004 році було виділено дещо менше коштів на фінансування нових партнерських проектів, ніж у 2003-му. Однак сума в **5,77 мільйонів доларів США** — третій найбільший показник за останнє п'ятиліття. Більше того, частина цих надходжень, яка забезпечується компаніями-партнерами УНТЦ, продовжує залишатися вагомою. Так у 2004 році частина фінансування нових проектів за рахунок партнерів складала майже 40% від загальної суми нового проектного фінансування УНТЦ, затвердженого у 2004 році.

Як і в попередні періоди, перевірка систем фінансового управління, бухгалтерського обліку та внутрішнього фінансового контролю за результатами діяльності УНТЦ і виконання проектів, що фінансуються

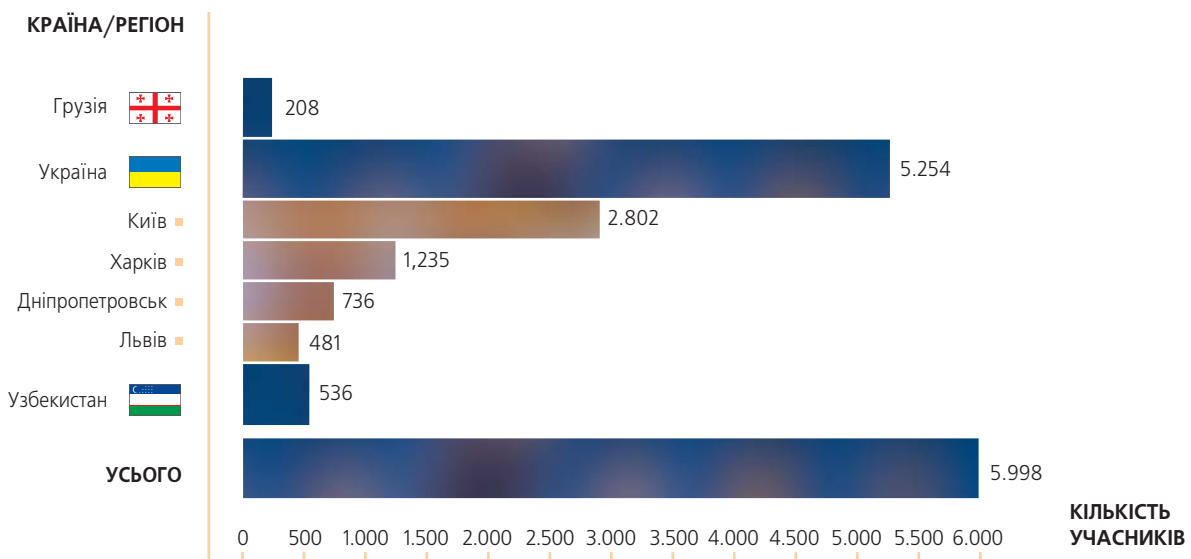
УНТЦ, проводилась незалежними аудиторами з лондонської компанії “Lubbock Fine” та спеціалістами з Агентства контрактного аудиту Міністерства оборони США (Defence Contract Audit Agency — DCAA). Сертифіковані аудитори “Lubbock Fine” провели перевірку фінансових звітів УНТЦ станом на 31 грудня 2004 року. Висновки можна переглянути на веб-сайті УНТЦ в розділі Document Center за адресою: <http://www.stcu.int/documents/reports/audit/2004/>. Незначні неточності, виявлені в результаті перевірки, будуть виправлені протягом 2005 року.

Спеціалісти з Агентства контрактного аудиту Міністерства оборони США протягом 2004 року провели перевірку близько 20 проектів. Тісно співпрацюючи з технічними аудиторами з різних організацій (Університету Вісконсина, Університету Мічигана, Технічного університету Техаса, Державного університету Техаса у Сан-Маркосі, а також Міністерства енергетики США), вони сформулювали висновки аудиту як фінансової, так і технічної сфер. У результаті комплексних перевірок були виявлені лише малозначні неточності, які також будуть виправлені протягом 2005 року.

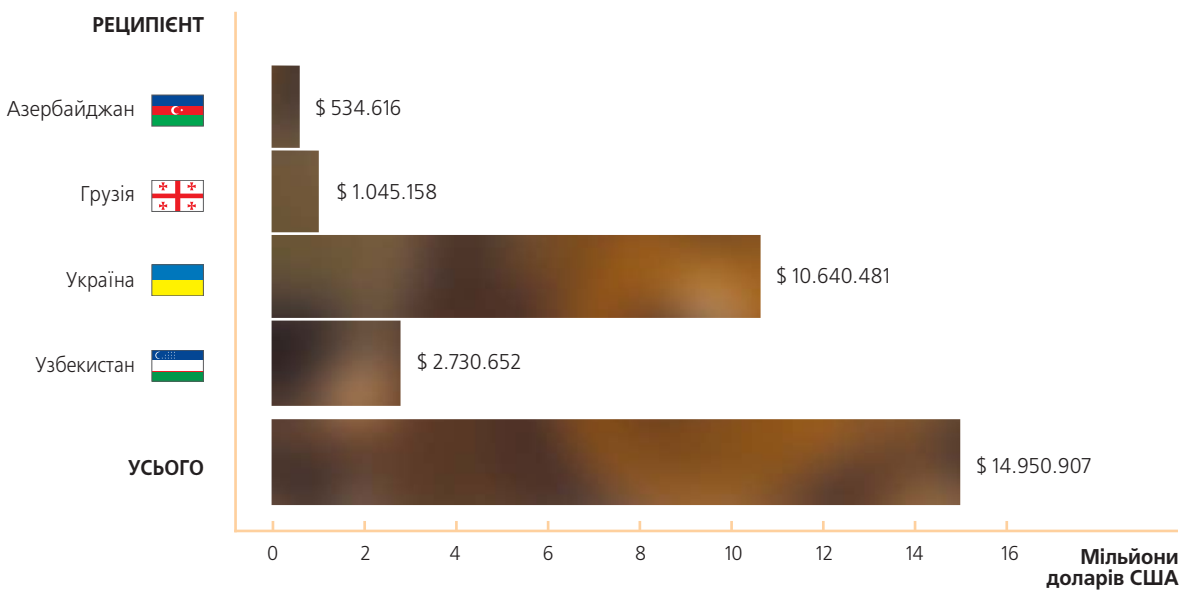
ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УНТЦ, 2000–2004 рр.

КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ У ПРОЕКТАХ УНТЦ ПО КРАЇНАХ/РЕГІОНАХ, 2004 р.

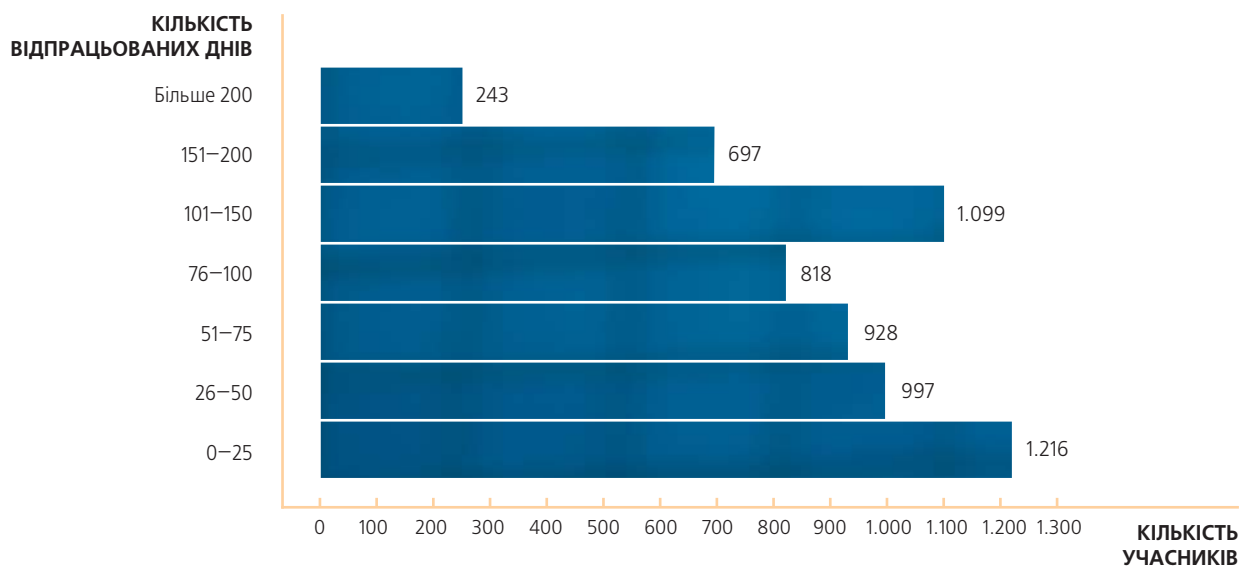

ФІНАНСУВАННЯ НОВИХ ПРОЄКТІВ ПО КРАЇНАХ-РЕЦИПІЄНТАХ, 2004 р.

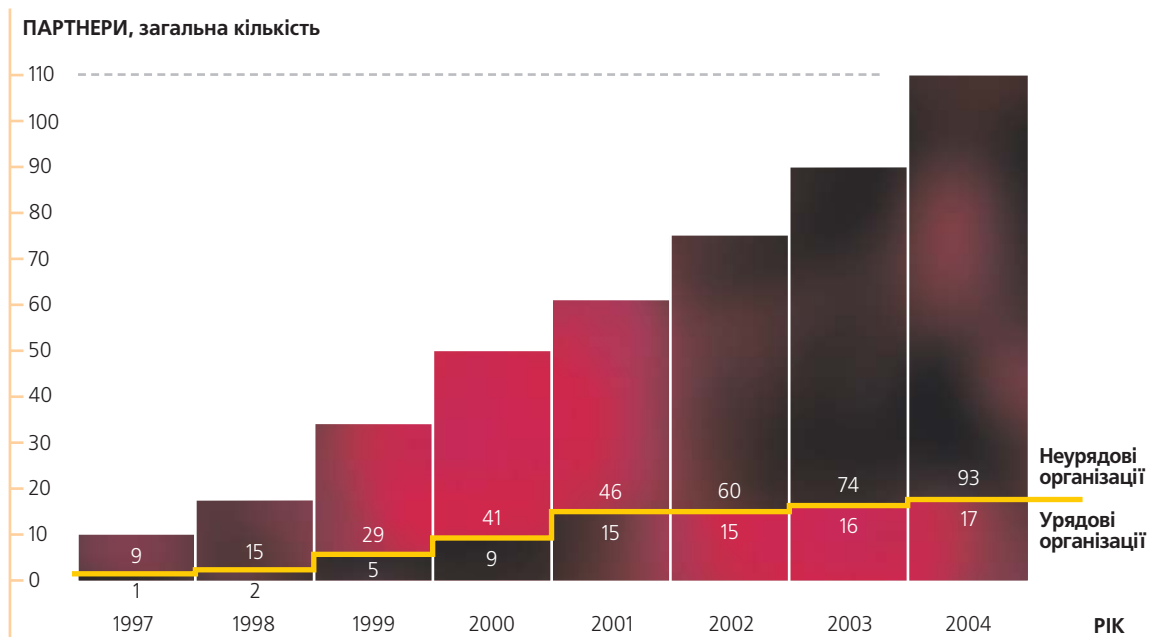

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У 2004 РОЦІ, продовження

КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ У ПРОЕКТАХ УНТЦ ЗА КІЛЬКІСТЮ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ДНІВ, 2004 р.

ПАРТНЕРИ УНТЦ, 1997–2004 рр.

ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сторінка бази даних проектів УНТЦ

ID	Status	Type	Budget	Country	Name
0100	Finished	A	5000 \$	Ukraine	Development of Specific Proposals for Training the Senior Specialists in a Laboratory
0101	Finished	A	1500 \$	Ukraine	Training the Senior Specialists in the Field of Technical Problems by Surface Hardening Unit to Composites with Fibers and Superabsorbent Blended Fibrous Structures
0102	Finished	A	800 \$	Ukraine	Development of New Solution for Control of Non-destructive Arsenic Leachate for Control of Nuclear Materials Storage/Transfer
0103	Finished	A	500 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0104	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0105	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0106	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0107	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0108	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0109	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0110	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0111	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0112	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0113	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0114	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0115	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0116	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0117	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0118	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0119	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites
0120	Finished	A	1000 \$	Ukraine	Development of a Program Computer for Calculation of the Physical Properties of Polymers and Composites

У 2004 році була успішно завершена півторарічна робота над реорганізацією і вдосконаленням бази даних проектів УНТЦ. Оновлена база містить необхідну інформацію про проект, його особливості та стадії його виконання незалежно від того, чи регулярний це проект, чи партнерський. Захищений паролем розділ веб-сайту дозволяє зареєстрованому користувачу переглянути будь-який розділ окремо взятого проекту (наприклад, список організацій, науковців, робочий план, фінансову інформацію і т.ін.) чи подивитись на весь текст проекту. База даних також має функцію повного текстового пошуку, за допомогою якої можна знаходити проекти за чіткою визначеними критеріями.

Завдяки оновленій базі даних, співробітники Центру можуть ефективніше використовувати інформацію про проекти, надавати стандартну звітність і аналізувати проектну діяльність за десятилітню історію роботи УНТЦ. У найближчому майбутньому планується введення в дію нової інтегрованої фінансової системи, яка дасть змогу отримувати правильну оперативну інформацію про поточний статус кожного проекту. Як підсумок, нові інформаційно-технологічні можливості дозволять Центру перейти до електронних, майже "безпаперових" методів роботи при підготовці та обробці проектних заявок, при внутрішньому оцінюванні і схваленні документації та заключній обробці проектних угод.

Крім цього, у 2004 році проходила підготовка до впровадження системи проектного програмного забезпечення УНТЦ. Як тільки система почне функціонувати, можна буде подавати проектну документацію в електронному вигляді. Науковці використовуватимуть систему, щоб формувати і готувати робочі плани та заявки на участь у проектах УНТЦ. Використання комп'ютерної системи дозволить проводити попередню перевірку правильності занесення даних та якості підготовки проектної документації. Уся введена інформація зберігатиметься у системі за чіткою структурою, що дозволить перенести її до бази даних проектів УНТЦ за лічені хвилини. Очікується, що система проектного програмного забезпечення почне функціонувати у першому кварталі 2005 року.

Також у 2004 році Центр відкрив декілька інтернет-кафе в інститутах Азербайджану й Узбекистану (в Інституті геології в Баку, в Інституті біоорганічної хімії та Інституті генетики в Ташкенті). У кожному з цих інтернет-кафе було встановлено сервер, п'ять комп'ютерних робочих місць і принтер. УНТЦ також повністю оплатив швидкісний зв'язок через виділені лінії на рік вперед. Із відкриттям інтернет-кафе науковці зможуть ефективніше співпрацювати з Центром та встановлювати зв'язки з ученими всього світу. Загалом за два попередні роки УНТЦ відкрив сім інтернет-кафе в країнах-реципієнтах і планує продовжувати цю програму в майбутньому.

ВІДДІЛ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ

Заступник Виконавчого директора (Європейський Союз) Еса Маннінен розповідає запрошеним науковцям про реорганізацію УНТЦ

Відділ наукових досягнень проводить цілеспрямовану роботу з розповсюдження науково-технічного потенціалу вчених і інститутів, котрі одержують допомогу УНТЦ. У компетенцію відділу входять такі напрямки діяльності, як сприяння виконанню спільних науково-дослідних проектів, а також надання вченим можливостей на рівних конкурувати в міжнародних науково-технологічних співтовариствах.

У 2004 році працівники відділу відповідали за виконання поточних регулярних та партнерських проектів, а також розглядали подані на конкурс заявки. Кожна з них була ретельно вивчена у відповідності до вимог, послідовності, ясності викладу, чіткості вказаних цілей, обґрунтування методів досягнення успішних результатів та потенціалу для переходу до самокупної діяльності після завершення проекту. Зараз Відділ наукових досягнень також координує роботу офісу УНТЦ у Тбілісі (Грузія), а у 2005 році буде регулювати ще й діяльність нового регіонального офісу в Кишиневі (Молдова).

Відділ виступає ініціатором симпозіумів, семінарів та спеціальних програм і безпосередньо бере участь у організації цих заходів, стимулюючи спілкування між керівниками інститутів, науковцями та їх західними колегами. Діяльність відділу спрямована на те, щоб учасники проектів УНТЦ могли продемонструвати результати своїх досліджень на рівні регіональних і міжнародних наукових співтовариств. Відділ активно співпрацює як із спеціалістами програм технічної допомоги і розвитку, так і з представниками наукових фондів, регіональних і міжнародних програм-ініціатив, з

урядовцями, що відповідають за розвиток науки у своїх країнах. Використовуючи ці зв'язки, Центр буде залучати проекти УНТЦ до участі в тендерних і відкритих програмах фінансування досліджень, що проводитимуться іншими організаціями та програмами розвитку.

Управління проектами

Протягом 2004 року Відділ наукових досягнень підготував договори для 142 партнерських і регулярних проектів і взяв на себе управління більш ніж 200 поточними проектами на загальну суму понад 40 мільйонів доларів США. Із здійсненням реорганізації УНТЦ функції управління ними будуть частково передані (залежно від напрямків досліджень і дослідно-конструкторських розробок) Відділу просування технологій. Зміни набудуть чинності у 2005 році. Влітку 2004 року відділ успішно завершив двохетапну програму досліджень під назвою "Методи знищення боеприпасів, що містять протипіхотні міни (ППМ) типу ПФМ-1", профінансовану Європейським Союзом. Оскільки цей проект вартістю в 400.000 євро приніс позитивні результати, тепер відділ готує тендерну документацію для програми знищення цих небезпечних боеприпасів.

У 2004 році відділ також розпочав досліджувати можливості організації спільних проектів під егідою УНТЦ, таких як співробітництво з 6-ою рамковою програмою TACIS, включаючи спільну з київським офісом TACIS підготовку проектної заявки в рамках Української програми дій TACIS на 2005 рік.

Симпозіуми/Семінари

Відділ наукових досягнень УНТЦ разом з Інститутом біоколоїдної хімії та Національною академією наук України організував одноденний симпозіум “Комерціалізація біотехнологій”. Було запропоновано об'єднати в інституті центральну лабораторію для спільного користування нею спеціалістами-дослідниками. Крім цього заходу, відділ також координував участь УНТЦ у 8 симпозіумах і семінарах, 7 з яких були профінансовані Центром.

Семінар УНТЦ–НАТО, присвячений комерціалізації наукової діяльності

Наприкінці 2004 року відділ почав готуватися до спільного семінару УНТЦ і НАТО “Від науки до бізнесу” (<http://workshops.stcu.int/>) у співробітництві з Національною академією наук України й Міністерством науки й освіти України. Цей семінар буде проведений у кінці 2005 року в місті Києві. Планується, що основна увага приділятиметься Україні, але вчені з Азербайджану, Грузії, Молдови та Узбекистану також братимуть участь у заході. Семінар дасть можливість науковцям з цих країн познайомитися з місцевими та іноземними представниками різних галузей промисловості й встановити контакти для проведення орієнтованих на промисловість досліджень і трансферу нових технологій. Він також допоможе УНТЦ практично співпрацювати з НАТО.

ФІНАНСУВАННЯ НОВИХ ПРОЕКТІВ ЗА ОСНОВНИМИ НАПРЯМКАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ, 2004 р.

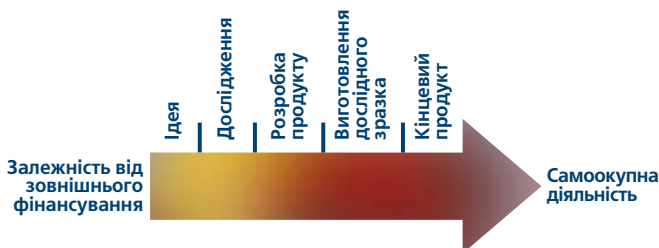
ВІДДІЛ ПРОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Вчені Українського науково-дослідного протичумного інституту імені І.І. Мечникова (Одеса, Україна) слухають доповідь Заступника Виконавчого директора УНТЦ від Канади доктора Лендіса Генрі про розвиток самоокупності наукових інститутів. Відділ просування технологій відповідає за роботу регіональних офісів у Дніпропетровську, Харкові та Львові.

З переходом країн-реципієнтів УНТЦ до ринкової і “заснованої на знаннях” економіки розробки вчених та їх інститутів відіграватимуть всезростаючу роль в економічному розвитку їхніх країн. Головна мета УНТЦ — постійна орієнтація колишніх учених ВПК на стабільну цивільну роботу — цілком відповідає тенденції до посилення ролі вчених у справі поліпшення національного технологічного стану як в їхніх країнах, так і в усьому світі.

Відділ просування технологій був створений у 2004 році для того, щоб сприяти виведенню на ринок перспективних технологій, розроблених у наукових лабораторіях країн-реципієнтів. Варто відзначити, що при завершенні більшості проектів, які фінансуються УНТЦ, нова технологія, як правило, знаходиться на ранній стадії розвитку (до затвердження самої концепції). Таким чином відділ підтримує нову технологію на всіх етапах її розвитку з підвищенням її цінності на кожному з них.

Відділ займається управлінням проектами, їх фінансуванням, сприяє розумінню й використанню науковими інститутами знань про ринок, а також знахо-

дить, відбирає та налагоджує відносини з відповідними іноземними партнерами. До таких проектів зазвичай залучаються приватний сектор і трансфер технологій з метою підвищення ефективності діяльності і компетенції фахівців наукових інститутів у країнах-реципієнтах. Наприклад, відділ бере на себе організацію спеціальних бізнес-місій — візитів представників іноземних компаній до України з метою пошуку технологічних партнерів. Такі місії готуються спільно з Канадським агентством з міжнародного розвитку (CIDA). Ця організація відіграє ключову роль у налагодженні партнерських зв'язків між канадським малим і середнім бізнесом та групами вчених з України, що безсумнівно сприяє розвитку перспективних технологій. Варто зазначити, що більшість канадських компаній занадто малі, щоб фінансувати наукові дослідження, дослідно-конструкторські розробки, проектування і виробництво на рівні, необхідному для успішної конкуренції на світових ринках. Тому для них співробітництво з українськими науковцями є важливим фактором розвитку власного бізнесу.

До обов'язків відділу також входить визначення перспективних технологій і напрямків досліджень, в яких інститути досягли найбільших успіхів, підтримання розвитку цих напрямків, а також співпраця з іншими зацікавленими сторонами. Усе це — заради комерціалізації технологій або ефективного застосування накопиченого фахівцями досвіду на світовій арені. Таким чином, відділ виконує роль катализатора у співробітництві інститутів й урядових науково-дослідних установ у країнах-реципієнтах УНТЦ. Результатом діяльності відділу стане розробка нових технологій та

Доктор Ашок Коул (Президент компанії Life Prediction Technologies, Inc.) на зустрічі з професором Сергієм Єпіфановим, експертом з реактивних двигунів у Харківському авіаційному інституті під час приїзду до України делегації CIDA у жовтні 2004 року.

поліпшення продукції, що виготовляється. Відповідно до цього, Центр уже зараз надає інститутам і вченим безпосередню допомогу в розвитку напрямків наукової діяльності, які самооплачуються. Більше того, робота відділу зумовила підвищення ефективності інфраструктури інновацій, що у свою чергу сприяло зміцненню зв'язків у наукових колах на національному і міжнародному рівні, підтримці досліджень з ключових пріоритетних напрямків і розвитку перспективних технологій.

ІНІЦІАТИВИ ЦІЛЬОВИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ТА ВИПРОБУВАЛЬНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОЗРОБОК

— Нова програма УНТЦ —

Відділ просування технологій зосереджує свої зусилля і направляє фінансову підтримку на зміцнення окремих сфер технологічної компетенції науковців і тих галузей науки, що становлять національні пріоритети країн-реципієнтів. Центр навіть використовує власні фінансові ресурси для залучення зовнішніх інвестицій на цільові напрямки наукових досліджень та розробок.

Напрями національних науково-технічних пріоритетів були визначені в процесі консультацій із зацікавленими сторонами. Було відібрано ряд інститутів/технічних фахівців, здатних працювати над розробкою перспективних технологій по уже визначених напрямках. За умов ефективного співробітництва з науковцями у країнах-донорах, УНТЦ допоможе покращити якість проектних заявок-пропозицій під час оцінювання досліджень і налагодити національні й

міжнародні зв'язки за цільовими напрямками. Діалог із представниками інститутів та вченими з усієї України підтвердив необхідність такої програми, а також готовність і бажання брати у ній участь із боку колективів технічних фахівців і науково-дослідних установ.

Гарним прикладом встановлення успішних партнерських відносин з міжнародними закладами з метою розвитку могутнішої та раціональнішої інфраструктури інновацій є співпраця УНТЦ із Національною академією наук України. Сторони розробили чітку схему співробітництва, яка також включає спільне фінансування цільових досліджень у країні. Взагалі у рамках програми “Ініціативи цільових науково-дослідних та випробувально-конструкторських розробок” планується таке:

- збільшення можливостей наукових закладів у накопиченні знань і практичного досвіду задля формування нової, “заснованої на знаннях” економіки у визначених галузях науки (наприклад, нанотехнології і наноматеріали, екотехнології);
- розвиток інфраструктури для підвищення технічного й інноваційного потенціалу інститутів (наприклад, інтернет-кафе, UAR net);
- підтримка самоокупності науково-дослідних інститутів за рахунок просування на ринок перспективних технологій (самоокупна діяльність інститутів);
- сприяння розумінню і використанню інститутами знань про ринок;
- підтримка в об'єднанні спеціалізованих наукових досліджень.

ВІДДІЛ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Заступник Виконавчого директора (США)
Джон Зіммерман (праворуч) на конференції
з біофотоніки в Оттаві (Канада)

Робота Відділу підтримки сталого розвитку спрямована на те, щоб допомагати колишнім вченим ВПК, проекти яких фінансує УНТЦ, знаходити стабільні джерела фінансування своїх подальших досліджень. Відділ готує науковців до того, щоб вони зміogli вигідно представити себе і свої можливості потенційним клієнтам з науково-технологічних і ділових співтовариств, а також сприяє налагодженню співробітництва між ученими й можливими партнерами серед державних і недержавних організацій. Крім цього, відділ координує роботу регіональних офісів у Баку (Азербайджан) і Ташкенті (Узбекистан).

1 Підтримка партнерських зв'язків

Група підтримки партнерських зв'язків розробляє стратегії зміцнення тих партнерських контактів, які вже існують, а також залучає до співпраці нових партнерів з урядових і приватних структур у країнах-донорах УНТЦ. Працівники відділу готують презентації для рекламних поїздок та комерційних виставок і конференцій, на яких виконавці проектів УНТЦ мають змогу започаткувати спілкування з потенційними партнерами.

- **БІО2004** На початку червня делегація українських та узбецьких учених за підтримки УНТЦ побувала на найбільшій у світі виставці біотехнологій у Сан-Франциско (США). Науковці спілкувалися з представниками численних компаній та відвідали нові фірми, задіяні в розробці біотехнологій.

- **Симпозіум з біотехнологій** На симпозіумі, який відбувся у квітні в Інституті біоколоїдної хімії у

Києві, були заслухані доповіді на теми комерціалізації проектів у сфері біотехнологій, самодостатності, використання спільних біолабораторій, підготовки і подачі заявок-пропозицій в УНТЦ.

- **Конференція з біофотоніки** На початку осені УНТЦ організував подорож українських учених до Оттави (Канада), де вони взяли участь у симпозіумі НАТО й у виставці з біофотоніки. Науковці провели зустрічі з представниками високотехнологічних компаній та з членами канадського уряду.

У 2005 році також буде проведено низку рекламних поїздок до Європи. Крім того, планується змінити умови участі вчених у наукових заходах за кордоном і розпочати співпрацю з Фондом розвитку цивільних досліджень (CRDF) з питань використання інноваційних підходів до налагодження зв'язків між науково-технологічними та діловими спільнотами Грузії.

2 Маркетинговий аналіз

Відділ готується розпочати роботу за зовсім новим для УНТЦ напрямком діяльності. Група маркетингового аналізу буде надавати допомогу колишнім інститутам ВПК щодо корпоративного планування та проведення основних маркетингових досліджень у громадському і приватному секторах економіки з використанням наявних засобів та послуг. Ця нова група фахівців, зокрема, працюватиме над удосконаленням плану самодостатності УНТЦ, збиратиме маркетингову інформацію для Центру й інститутів, а також проводитиме консультації вчених і науковців з питань мар-

кетингу їхніх можливостей, досвіду і нової продукції відповідно до потреб ринку.

3 Підтримка сталого розвитку

За цим напрямком відділ розробляє, рекламує і проводить ряд заходів, спрямованих на стимулювання самодостатності інститутів та колективів учених. Координуючи свої дії з Програмою підтримки патентування і захисту прав на інтелектуальну власність, враховуючи вказівки інших департаментів УНТЦ, відділ спрямовує роботу інститутів на успішне застосування результатів проектів і залучення фінансування з різних джерел. Деякі напрямки діяльності, такі як робота з науковими закладами над формуванням стратегічних прогнозів і бізнес-планів та розробка методології добору розробок у країнах-реципієнтах до потреб клієнтів, стануть нововведенням УНТЦ.

- **Семінар із комерціалізації наукової діяльності в каспійському регіоні — нафта, газ та екологічні технології** Для участі в цьому семінарі, проведеному в Баку (Азербайджан) у березні 2004 року, УНТЦ зібрав учених із Грузії, Узбекистану і самого Азербайджану. Семінар був організований Азербайджанським національним науковим фондом спільно з Фондом розвитку цивільних досліджень, а УНТЦ виступив одним із спонсорів заходу.

4 Підтримка патентування і захисту прав на інтелектуальну власність

Ця програма вже давно відіграє ключову роль у захисті прав на інтелектуальну власність, створену в ході наукових досліджень. Вона покликана допомагати вченим захищати результати своєї роботи шляхом ефективного патентування і справедливого розподілу прав на інтелектуальну власність. Крім надання вченим консультацій з питань подачі патентних заявок і процедур ліцензування в країнах-реципієнтах, у рамках програми здійснюється загальний нагляд за неурядовими партнерами і науковцями у стосунках з прав на інтелектуальну власність. Програма також виступає посередником між науковцями й офіційними представниками держав-донорів УНТЦ у питаннях розкриття інформації про винаходи, отримані під час виконання проектів, і надає

вченим кошти для подання патентних заявок-пропозицій. До обов'язків спеціалістів цієї програми також входить підготовка і проведення семінарів, підтримка патентування, проведення переговорів, укладення угод про нерозголошення авторської інформації та оновлення даних у Посібнику з прав на інтелектуальну власність.

- **Семінар із комерціалізації прав на інтелектуальну власність УНТЦ спільно з Національною академією наук України** провів семінар із прав на інтелектуальну власність, в якому взяли участь фахівці-представники урядових організацій і приватного сектора економіки. Цьому семінару був присвячений спеціальний номер журналу “Інтелектуальна власність”, провідного видання про права інтелектуальної власності в Україні.

Любов Тараненко, менеджер Програми урядового партнерства УНТЦ з узбецькими вченими на виставці БІО2004.

Вересень 2004 року, Київ, Україна. Семінар УНТЦ “Комерціалізація прав інтелектуальної власності. Нові можливості”.

ВІДДІЛ ОЦІНКИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ

Метою новоствореного Відділу оцінки та зв'язків із громадськістю є надання початкової підтримки вченим, що беруть участь у проєктах УНТЦ, у їх переході до самодостатньої діяльності. До функцій відділу належать: 1) надання вченим учбових матеріалів та навчальних програм для ефектвної діяльності в науковому та діловому середовищі; 2) підготовка рекламних матеріалів, які демонструють таланти науковців; 3) організація семінарів та бізнес-місій для рекламування досягнень учених. Функції відділу також полягають у інформуванні громадськості про діяльність УНТЦ з метою допомоги керівництву Центру і країнам-донорам в оцінюванні та покращанні ефективності роботи УНТЦ. Для досягнення поставлених цілей Відділ оцінки та зв'язків із громадськістю розпочав реалізацію декількох програм:

1 Зв'язки з громадськістю

Програма націлена на підвищення рівня інформованості громадськості про УНТЦ та його діяльність шляхом підготовки презентаційних матеріалів. Такі матеріали допоможуть ученим у розробці ефективних презентацій для якісного висвітлення своїх досягнень. Вони також будуть використовуватись для інформування місцевих, національних та міжнародних науково-технологічних спільнот про діяльність УНТЦ.

У 2004 році в рамках програми були надруковані річний звіт за 2003 рік, рекламні брошури/інформаційні листівки, а також була створена сторінка на веб-сайті УНТЦ, де публікуються останні новини Центру.

2 Програма грантової підтримки ділових поїздок/конференцій

Завдяки цій програмі вчені з країн-реципієнтів на конкурсній основі отримують спонсорські кошти для поїздок до науково-дослідних, громадських та промислових організацій, розташованих на території як держав-донорів, так і інших країн. Програма грантової підтримки ділових поїздок/конференцій дозволить ученим з країн-реципієнтів познайомитись та поспілкуватись з представниками іноземних наукових інститутів. Така практика може виявитись ефективним інструментом у процесі налагодження партнерських зв'язків.

У 2004 році ця програма підтримала ряд цільових ініціатив, включаючи участь у спільному семінарі з комерціалізації в Баку, що був організований УНТЦ спільно з Фондом розвитку цивільних досліджень; участь у виставці з біофотоніки в Оттаві; поїздка на конференцію з проблем хімії та комерціалізації в Москву; участь у симпозиумі з біобезпеки/боротьби з чумою в Алмати. Крім цього, протягом 2004 року УНТЦ взяв участь у спонсоруванні 21 наукової конференції.

У 2005 році очікується збільшення кількості міжнародних поїздок для поширення ділових взаємовідносин та налагодження партнерських зв'язків. Це дозволить залучити до цієї програми більше вчених і досягти якісно нового рівня у становленні контактів з партнерами.

Планова зустріч між представниками Українського науково-технологічного центру та Національної академії наук України. Зліва направо: Борис Атаманенко, Перший заступник Виконавчого директора УНТЦ, академік Борис Патон, президент НАН України, Ендрю Худ, Виконавчий директор УНТЦ.

3 Оцінка діяльності

У рамках цієї нової програми, заснованої в 2004 році, будуть розроблені та застосовані методи оцінки ефективності загального функціонування Центру і окремих програм УНТЦ, особливо тих, що стосуються надання допомоги вченим у їх переході до самодостатньої діяльності. Один аспект програми було висвітлено у 2004 році — огляд діяльності науково-дослідницьких інститутів у процесі їх переходу до самодостатності. Результати дослідження були представлені на загальному засіданні представників УНТЦ і Міністерства науки й освіти України в березні 2004 року, а також розміщені на веб-сайті УНТЦ.

4 Програма цільового навчання

Програма цільового навчання допоможе керівникам інститутів, директорам наукових закладів і вченим отримати специфічні навички, необхідні для досягнення успіху в науковому та діловому середовищі, а також для успішного конкурування в отриманні фінансування дослідницької діяльності та просуванні високих технологій на світовому ринку. Програма складається з наступних компонентів:

- Комп'ютерні навчальні програми
- Підготовка заходів для зустрічей з партнерами
- Курс із комерціалізації технологій
- Бізнес-консультації

У рамках Програми цільового навчання Центр провів ряд тренінгів з підготовки вчених до участі в партнерських заходах за кордоном, а саме: у виставці БІО2004 (Сан-Франциско, США); у конференції з біофотоніки (Оттава, Канада); у семінарі з комерціалізації інтелектуальної власності, з питань патентування та ліцензування (Київ, Україна).

Співробітники відділу мають багато далекоглядних планів на 2005 рік і сподіваються реалізувати всі заплановані ініціативи, таким чином, досягаючи головної мети Центру — створити програми по моделях переходу до фінансової самодостатності вчених науково-технічних закладів України, Азербайджану, Грузії, Узбекистану та Молдови.

Відкриття семінару з підготовки грантових заявок у Ташкенті (Узбекистан) у жовтні 2004 р.

ПРИКЛАДИ УСПІХУ

УНТЦ відкриває Національний радіоаналітичний центр в Узбекистані

У рамках двох проектів УНТЦ при Інституті ядерної фізики (ІЯФ) у Ташкенті (Узбекистан) був створений Національний радіоаналітичний центр та супутні мобільні радіолабораторії, призначені для виконання аналітичної роботи за контрактами. В ІЯФ проводиться спільна американо-узбецька програма, спрямована на покращання технічних можливостей

Зліва направо: Джон Пурнелл, посол США в Узбекистані, Ендрю Худ, Виконавчий директор УНТЦ, доктор Джефф Річардсон, Перший заступник керівника Програми запобігання розповсюдженню ядерної зброї та контролю за озброєнням (Національна лабораторія імені Лоуренса Лівермора, США) та академік Бехзод Юлдашев, президент Академії наук Узбекистану.

Узбецькі вчені проводять дослідження в Національному радіоаналітичному центрі.

Узбекистану у проведенні моніторингу, виявленні й контролі за несанкціонованим транзитом радіоактивних матеріалів через свою територію. Ключовим елементом системи прикордонної безпеки є сучасна радіоаналітична лабораторія, яка дозволяє проводити аналіз та визначати характеристики матеріалів, затриманих при перетині кордонів Узбекистану. Відкриття радіоаналітичного центру не тільки дозволить краще запобігати розповсюдженню ядерної зброї, але й забезпечить Узбекистан технічними можливостями для вивчення та моніторингу широкого спектру матеріалів, що використовуються в промисловості Узбекистану та становлять загрозу для довкілля і здоров'я населення. Лабораторія надаватиме аналітичні послуги узбецьким урядовим структурам, а також підприємствам металургійної промисловості, компаніям, що здійснюють видобуток цінних металів, займаються відновленням родючості сільськогоспо-

“Національний радіоаналітичний центр є ключовим елементом спільної американо-узбецької програми, спрямованої на покращання можливостей Узбекистану у виявленні та контролі за несанкціонованим перевезенням радіоактивних матеріалів”

дарських земель, геологічними розвідувальними роботами з розробки рудних родовищ, медичною діагностикою, оцінкою якості продуктів харчування й екологічним контролем. Завдяки створенню такої лабораторії у ІЯФ з'явилася можливість розширити напрямки своєї діяльності в сфері підвищення ядерної безпеки.

Офіційне відкриття Національного радіоаналітичного центру відбулося 6 жовтня 2004 року в Інституті ядерної фізики і супроводжувалося церемонією розрізання стрічки. В урочистому відкритті центру взяли участь Виконавчий директор УНТЦ Ендрю Худ, офіційні особи уряду Узбекистану, дипломатичні представники інших країн, члени узбецького наукового співтовариства та персонал УНТЦ.

ПРИКЛАДИ УСПІХУ

Програма зі зниження сейсмічних ризиків у Центральній Азії (CASRI)

Звертаючись до однієї з найбільш важливих проблем Центральної Азії, УНТЦ разом із МНТЦ і Національною лабораторією імені Лоуренса Лівермора виступив засновником програми зі зниження сейсмічних ризиків у Центральній Азії. 5-6 жовтня 2004 року офіційні особи, наукові співробітники й учені взяли участь у засіданні, присвяченому початку реалізації цього проекту.

Програма стане багаторічним проектом співробітництва між різними організаціями з метою забезпечення науково-технічної бази для зниження сейсмічних ризиків у Центральній Азії. Більшість катастроф у регіоні викликані сильними землетрусами, а внаслідок недавнього стрімкого зростання населення в азіатському регіоні, будівництва несейсмостійких будівель та неготовності населення до стихійних лих, Центральна Азія стала особливо вразливою перед обличчям найскладніших людських, економічних і соціальних наслідків руйнівних землетрусів.

“Мета програми — це забезпечення науково-технічної бази для зниження сейсмічних ризиків у Центральній Азії”

Проекти в рамках цієї програми дозволять задіяти сейсмологічні організації в усьому регіоні і залучити вчених з Казахстану, Киргизької Республіки, Таджикистану й Узбекистану до проведення спільних досліджень з оцінки сейсмічної безпеки та моніторингу сейсмологічних і інших геофізичних областей. Передбачається, що організації-учасники створять загальні регіональні бази даних з функцією контролю якості даних, які міститимуть геологічні, геофізичні, сейсмологічні, геодезичні, геотехнічні показники, а також інформацію про найважливіші об'єкти, руйнування яких може негативно вплинути на ситуацію в регіоні. Мабуть, найбільша цінність програми полягає у тому, що вчені Центральної Азії нарешті об'єднали свої

Група почесних делегатів на засіданні, присвяченому початку реалізації програми, 5 жовтня 2004 року.

зусилля для вирішення спільної проблеми безпеки. Це зразковий приклад успішного розвитку регіональної співпраці під керівництвом УНТЦ та результативної роботи Центру з іншими міжнародними організаціями.

УНТЦ сприяє виконанню Програми зі зниження сейсмічних ризиків у Центральній Азії шляхом фінансування двох проектів в Узбекистані:

(1) Проект підтримки засобів зв'язку/інфраструктури забезпечить узбецькі сейсмологічні інститути комунікаційним устаткуванням, матеріальними ресурсами, програмним забезпеченням, підключенням до засобів зв'язку і навчанням у ситуаціях, коли технічні можливості не дозволяють забезпечити реалізацію проектів програми;

(2) Проект оцінки сейсмічних ризиків в Узбекистані, у рамках якого будуть: (а) створена єдина база даних для вільного користування, (б) описані розлами й тектонічні структури, (в) проведена оцінка сейсмічної й селевої небезпеки, (г) оцінені та відібрані місця для встановлення нових регіональних станцій сейсмічного контролю, (д) надана інформація й рекомендації, що слугитимуть науково-технічним обґрунтуванням для прийняття рішень регіональними адміністраціями про необхідні заходи щодо зниження сейсмічних ризиків.

ПРИКЛАДИ УСПІХУ

Методи знищення боєприпасів, що містять протипіхотні міни (ППМ) типу ПФМ-1

На сьогоднішній день протипіхотні міни є серйозною проблемою безпеки для багатьох країн світу. За останні десятиліття кількість смертей та поранень від вибухів мін в усьому світі обчислюється сотнями тисяч. За деякими оцінками, від 15.000 до 20.000 осіб щороку стають жертвами вибухів протипіхотних мін і боєприпасів, які не розірвалися. Більшість жертв — цивільне населення в країнах, де вже панує мир.

Оцінка ураження після використання технології відкритого спалювання відкритої детонації (ВСВД) для знищення мін типу ПФМ-1.

Огляд стану касет типу КСФ1 на військовому складі.

Зробивши свій внесок у справу вирішення цієї серйозної проблеми, УНТЦ протягом 2003-2004 років профінансував і успішно втілює у життя проект під назвою “Дослідження технічного стану боєприпасів, що містять протипіхотні міни (ППМ) типу ПФМ-1”.

За фінансової підтримки Європейського Союзу цей проект був спрямований на одержання інформації про можливі методи безпечного знищення різних форм боєприпасів (касет/каністр, бомб і реактивних снарядів) з особливим видом ППМ, що містять токсичні рідкі вибухові речовини. Ця величезна кількість боєприпасів (5,94 мільйони одиниць протипіхотних мін типу ПФМ-1) являє собою реальну небезпеку і загрозу навколишньому середовищу. Ситуація ускладнюється ще й тим, що термін збереження цих мін уже минув.

“Величезна кількість боєприпасів (5,94 мільйони одиниць протипіхотних мін типу ПФМ-1) являє собою реальну небезпеку і загрозу навколишньому середовищу”

Роман Карпенко, голова Фонду сприяння скороченню звичайних видів озброєнь і керівник проекту, зібрав команду фахівців з різних галузей (боєприпасів, вибухових речовин, токсикології, хімії і т.п.) для ретельного вивчення цієї проблеми, проведення необхідних експериментів (включаючи польові іспитові вибухи бойового спорядження і токсикологічний аналіз з використанням тварин) та підготовки рекомендацій про те, які технології можна використовувати для утилізації мін. Уся ця робота була проведена менше ніж за рік і здійснювалась у співпраці з європейським експертом у сфері знищення боєприпасів Пітером Крейса. Результати проекту будуть використані при підготовці та проведенні тендеру для вибору найбільш прийнятної технології знищення мін.

ПРИКЛАДИ УСПІХУ

Технологія дезінфекції медичних виробів і підвищення безпеки продуктів харчування на основі Європію

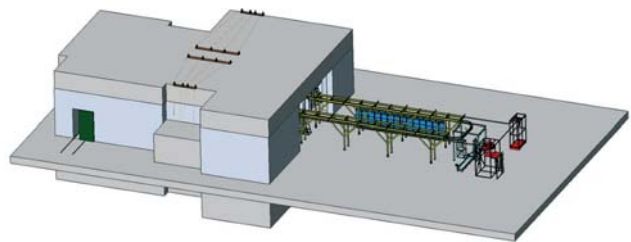
Методи захисту від небезпеки вірогідного інфікування при використанні незнезаражених медичних виробів є нагальною потребою медичної промисловості. У зв'язку з цим обробка гамма-випромінюванням стала стандартним процесом стерилізації й обов'язковим заключним етапом виробництва великого асортименту біопрепаратів і багатьох видів медичних засобів і пристроїв. Для кожної людини безпека продуктів харчування є одним із найважливіших пріоритетів. Виробництво медичних матеріалів, споживчих товарів і продуктів харчування зумовлює необхідність у послугах зі зниження мікробіологічного рівня продукції. Ринок таких послуг швидко зростає й продовжуватиме зростати протягом наступного десятиліття.

“Завдяки цим проектам процес стерилізації продукції, який визнаний стандартним у Західній Європі і США, буде застосовуватися й в Україні”

New Horizon Technologies, компанія зі США, і Gammatech Plus, спільне українсько-російське підприємство, просувають на ринок нову технологію для знезараження медичної продукції і підвищення безпеки продуктів харчування, яка базується на використанні ізопів Європію як джерела гамма-випромінювання. Дослідження у цьому напрямку були підтримані фінансово Програмою нерозповсюдження озброєнь Міністерства енергетики США в рамках двох проектів – в Україні (партнерський проект УНТЦ Р095) і в Росії (партнерський проект МНТЦ 2376). Національна лабораторія США, Pacific Northwest National Laboratory, виконувала технічний моніторинг робіт. Завдяки цим проектам процес знезараження продукції, який визнаний стандартним у Західній Європі та США, буде застосовуватися й в Україні. Експлуатація харківської комерційної установки на основі Європію

Вигляд зсередини харківської випробувальної установки на основі Європію, що була продемонстрована представникам міжнародних наукових і ділових кіл у липні 2004 року.

Зовнішній вигляд харківської випробувальної установки на основі Європію.

надасть унікальну можливість українським виробникам біопрепаратів і медичних засобів, а також компаніям, зацікавленим у постачанні продукції на український ринок, внести неоціненний вклад у розвиток охорони здоров'я і соціального забезпечення. Додаткові результати включають створення робочих місць і застосування Європію, який інакше існував би у вигляді відходів і являв би собою екологічну загрозу. Організації, що є комерційними партнерами в цьому проекті по використанню Європію, тепер обговорюють можливість фінансування наступного етапу програми з міжнародними фінансовими організаціями.

КОНТАКТИ УНТЦ

КАНАДА

Франсуаз Дюкро

Член Адміністративної ради
Генеральний директор Європейської,
Близькосхідної та Магрибської філії
Канадське агентство з міжнародного
розвитку

Контактна особа в уряді Канади:

Шон Бойд

Головний керівник проекту з ядерної
безпеки
Відділ інституціональних партнерств
Росії й України та ядерних програм,
Європейська, Близькосхідна та
Магрибська філія,
Канадське агентство з міжнародного
розвитку (CIDA)
200 Promenade du Portage,
Gatineau, Quebec, Canada, K1A 0G4
Тел.: +1 819 994-09-23
Факс: +1 819 994-09-28
Ел. пошта: sean_boyd@acdi-cida.gc.ca

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Зоран Станчіч

Член Адміністративної ради
Заступник генерального директора,
Генеральна дирекція з досліджень,
Європейська комісія

Контактна особа в Європейській комісії:

Марта Леонідо

Головний адміністратор,
Програма міжнародної наукової співпраці
Генеральна дирекція з досліджень
Європейська комісія
Square de Meeus 8, B-1050 Bruxelles, Belgium
Тел.: +32 2 295-14-22
Факс: +32 2 296-98-24
Ел. пошта: marthe.leonidou@cec.eu.int

УКРАЇНА

Ярослав Яцків

Член Адміністративної ради
Академік,
Національна академія наук України

Контактна особа в уряді України:

Борис Атаманенко

Перший заступник Виконавчого директора,
Секретаріат УНТЦ
Тел.: +380 44 490-71-50

Факс: +380 44 490-71-45

Ел. пошта: borys.atamanenko@stcu.int

США

Віктор Е. Алессі

Голова Адміністративної ради
Президент і Виконавчий директор,
Коаліція промисловців США

Контактна особа в уряді США:

Джейсон Н. Вітоу

Радник, Програма наукових центрів
Відділ із зменшення загрози
розповсюдження ядерної зброї
Держдепартамент США
Washington, DC 20520, USA
Тел.: +1 202 736-76-93
Факс: +1 202 736-76-98
Ел. пошта: witowjn@state.gov

СЕКРЕТАРІАТ УНТЦ

Центральний офіс УНТЦ

вул. Каменярів, 21
Київ 03138, Україна
Тел.: +380 44 490-71-50
Факс: +380 44 490-71-45
Ел. пошта: stcu@stcu.int
Веб-сайт: www.stcu.int

Ендрю А. Худ

Виконавчий директор (США)
Ел. пошта: andrew.hood@stcu.int

Борис Атаманенко

Перший заступник Виконавчого
директора (Україна)
Ел. пошта: borys.atamanenko@stcu.int

Лендіс Хенрі

Заступник Виконавчого директора
(Канада)
Ел. пошта: landis.henry@stcu.int

Еса Маннінен

Заступник Виконавчого директора (ЄС)
Ел. пошта: esa.manninen@stcu.int

Джон Зіммерман

Заступник Виконавчого директора (США)
Ел. пошта: john.zimmerman@stcu.int

Куртіс "Бі Джей" Белаєч

Фінансовий директор (США)
Ел. пошта: curtis.bjelajac@stcu.int

Девід Клів

Адміністративний директор (ЄС)
Ел. пошта: david.cleave@stcu.int

Дніпропетровське відділення УНТЦ

Алла Ігнатенко

Український державний хіміко-
технологічний університет,
пр. Гагаріна, 8, офіс №262
Дніпропетровськ 49005, Україна
Тел./факс: +380 562 473-450
Ел. пошта: alla.ignatenko@stcu.int

Харківське відділення УНТЦ

Віктор Степаненко

Інститут монокристалів,
пр. Леніна, 60
Харків 61001, Україна
Тел./факс: +380 57 703-40-31
Ел. пошта: victor.stepanenko@stcu.int

Львівське відділення УНТЦ

Богдан Котлярчук

Інститут прикладних проблем механіки та
математики,
вул. Наукова, 3-б, офіс №210
Львів 79060, Україна
Тел.: +380 322 654-652
Тел./факс: +380 322 637-088
Ел. пошта: bohdan.kotlyarchuk@stcu.int

Інформаційне представництво УНТЦ в Азербайджані

Адалат Хасанов

Інститут фізики,
пр. Джавіда, 33-А,
Баку 1143, Азербайджан
Тел./факс: +994 12 438-20-74
Ел. пошта: adalat.hasanov@stcu.int

Інформаційне представництво УНТЦ в Грузії

Акакій Пейкрішвілі

вул. Мінделі, 7
Тбілісі 0186, Грузія
Тел./факс: +995 32 326-891
Ел. пошта: akaki.peikrishvili@stcu.int

Інформаційне представництво УНТЦ в Узбекистані

Регіна Саттарова

вул. Гуломова, 70
Ташкент 700047, Узбекистан
Тел.: +998 71 120-60-28
Факс: +998 71 132-09-66
Ел. пошта: regina.sattarova@stcu.int

